

Handläggare

Axel Hullberg

Telefon: 08-50828987

Till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2022-12-14, p. 13

Stockholms stads kemikalieplan 2020-2023 och Stockholms stads handlingsplan för minskad spridning av mikroplast 2020- 2024 – Halvtidsutvärdering

Förvaltningens förslag till beslut

- Godkänna halvtidsutvärderingen av Stockholms stads kemikalieplan 2020-2023 och Stockholms stads handlingsplan för minskad spridning av mikroplast 2020-2024

Bakgrund

I stadens kemikalieplan¹ och handlingsplan för minskad spridning av mikroplast² finns 49 respektive 50 åtgärder som staden ska genomföra för att minska spridningen av kemikalier och mikroplast. I båda planerna anges att miljöförvaltningen ska göra fördjupade utvärderingar av genomförandet för att undersöka hinder och möjligheter för planernas genomförbarhet. Resultaten ska användas som underlag för att analysera vilket stöd som önskas från förvaltningar och bolag för en framgångsrik implementering samt utgöra underlag för utveckling av eventuellt kommande planer.

Syftet med utvärderingarna har varit att summera hur arbetet med åtgärderna i kemikalieplanen och handlingsplanen för mikroplast har fortskridit hittills. Goda exempel på genomförda åtgärder, identifierade svårigheter i arbetet med planerna samt förslag för bättre genomförbarhet har lyfts fram.

¹ <https://miljobarometern.stockholm.se/miljomal/kemikalieplan/>

² <https://miljobarometern.stockholm.se/miljomal/mikroplast/>

Ärendets beredning

Uppföljningarna har skett genom enkäter, intervjuer och workshops under våren/försommaren 2022 med nyckelpersoner från förvaltningar och bolag i staden för respektive kapitel och områden i handlingsplanerna. Syftet har varit att fånga upp goda exempel och förbättringsbehov/-möjligheter.

Intervjuerna och enkätsvaren har sammanställts för respektive kapitel i de båda handlingsplanerna och har sedan utgjort underlag för redovisningen nedan.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Verksamheterna har kommit en bra bit på vägen med åtgärderna i de båda planerna. Samtidigt finns det utmaningar kvar för ett bättre genomförande. I det kommande kemikalie- respektive mikroplastarbetet är det viktigt att ha med sig utvärderingens slutsatser, exempelvis:

- ✓ Att förvaltningarna och bolagen har egen miljökompetens som kan samordna deras miljöarbete är en nyckel till framgångsrikt genomförande. Klimat- och miljösamordnarna på stadsdelsförvaltningarna är bra exempel. Det finns fortsatt ett behov av en central samordning av miljösamordnarnätverket ifrån miljöförvaltningen för att maximera effekten.
- ✓ Med tanke på serviceförvaltningens centrala roll för så många av stadens miljömål borde den ha motsvarande funktion som kan stödja de egna kollegorna med allmänna hållbarhetsfrågor i upphandlingar och i avtalsförvaltning, medan expertfunktionerna på miljöförvaltningen kan bistå med specialiststöd i sina respektive områden.
- ✓ Stadens förvaltningar och bolag behöver kunna hantera innovation som verktyg i miljöarbetet på det sätt som uttrycks i miljöprogrammet. För att få avsedd effekt i fler av åtgärderna skulle detta behöva fungera även för i grunden mer driftorienterade delar.
- ✓ Handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast har tjänat sitt syfte genom att ha visat på betydelsen av och ökat medvetenheten för mikroplastfrågan som ett potentiellt nyare miljöproblem för staden. Åtgärderna från handlingsplanen som är inriktade mot nedströmsarbete i form av exempelvis dagvattenrening, avloppsvatten, slam- och dricksvattenövervakning gällande mikroplast skulle emellertid förslagsvis kunna inkorporeras mer i arbetet med de lokala åtgärdsprogrammen för vatten och inkluderas i den reguljära miljöövervakningen i recipienten.

Uppströmsåtgärderna i handlingsplanen, alltså sådana som riktar in sig på källorna, motsvarar i stor utsträckning åtgärder i exempelvis kemikalieplanen och handlingsplanen för hållbar plastanvändning och bör framöver kunna inkluderas i implementeringen av dessa. Stadens plaststrategi som finns i handlingsplanen för hållbar plastanvändning inkluderar även mikroplastfrågan. Förvaltningen ser det därför inte som motiverat att förnya handlingsplan för minskad spridning av mikroplast när den löper ut.

- ✓ Den nu gällande kemikalieplanen har funnits sedan 2020 och löper ut nästa år. Det är en kort tid, både utifrån möjligheten att genomföra ofta utredningskrävande åtgärder och utifrån det arbete som läggs ner på att skriva och utvärdera planen. En eventuell kommande kemikalieplan bör kunna ha en längre löpperiod.

Arbetet med en ny kemikalieplan kommer att genomföras samordnat med framtagandet av nytt miljöprogram under 2023.

Anna Hadenius

Maria Svanholm

Förvaltningschef

Avdelningschef